

підприємства можлива тільки за наявності єдиної (комплексної) системи, що базується на логістичній концепції і поєднує управління фінансами, персоналом, постачанням, збутом та процес управління виробництвом.

Висновки та перспектива подальших досліджень. Для того, щоб управляти організаціями в XXI столітті, треба навчитись управляти системою, що змінюється в мінливому середовищі. Існуючі конкурентні стратегії зводяться, у кінцевому рахунку, або до лідерства та виграшу у ціновій конкуренції, або до більш диференційованого задоволення потреб замовника. Тому, для перетворення системи управління компанією у потужний фактор конкурентоспроможності, стоїть завдання комплексного вдосконалення як менеджменту ресурсів, так і менеджменту організації. Активна робота зі створення майбутньої структури забезпечить підприємствам тимчасову перевагу в конкуренції, оскільки вони своєчасно зможуть почати розвивати свої структури і удосконалювати процеси по створенню вартості.

Більша частина з існуючих на сьогодні інститутів виникли для створення відносно стабільних та урівноважених конструкцій, таких, наприклад, як крупна ієрархічна корпорація. Між тим, загострення конкурентного середовища, глобалізація та розвиток технологій призводять до того, що саме гнучкість, здатність організації оперативно трансформувати свої процеси, генерувати нові знання, створювати та використовувати інноваційні технології стають ключовими для успіху. Виникають нові організаційні форми, що більш повно відповідають цим вимогам. Основною з таких форм стає матрична та мережева організації, рішення менеджерів, в яких передбачають інтеграцію та координацію цілої низки функцій. Сучасне розуміння логістики як концепції управління в повній мірі відповідає новим умовам підприємницької діяльності – на рівні однакової високої якості продукту вирішальним в конкурентній боротьбі буде поєднання з такою ж високою якістю логістики.

Література

1. Сидоров Н. Новый взгляд на деятельность руководителя / Н. Сидоров, А. Авиллов, О. Розманов // Государственная академия управления имени Серго Орджоникидзе [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.PTPU.ru/Issues/3_98/PU3_12.HTM
2. www.management.com.ua/tend/tend371
3. www.management.com.ua/cm/?type=0
4. Мироненко Ю. Д. Роль стратегического управления компанией в ее организационном развитии / Ю. Д. Мироненко, А. К. Тереханов // Корпоративные системы. – 2004. – №5. – Режим доступа : <http://www.enterprise.com.ua/>
5. www.management.com.ua/tend/tend345.htm
6. Стивен Теллин. Переход от управления к координации в современных организациях / Стивен Теллин // СУБД. – 1996.– № 5-6.
7. Цвиркун А. Д. Моделирование развития предприятий с учетом технологии производства продукции и финансовых потоков предприятия / А. Д. Цвиркун, В. К. Акинфиев // Продукты и технологии: продвижение на рынок : Международная конференция. – М., 2000.
8. Иванов Д. Виртуальные предприятия: оперативная кооперация в логистике с помощью Интернет / Д. Иванов // Коммерческий директор. – 2006. – № 1. – С. 55–58.
9. www.management.com.ua/tend/?page=2
10. Йоханесс Рюэгг-Штюрм. Сетевые организационно-управленческие формы – мода или необходимость? / Йоханесс Рюэгг-Штюрм, Леона Ахтенхаген // Проблемы теории и практики управления. – 2000. – № 6. – С. 98–101.

Надійшла 21.03.2011

УДК 330.341.1

Т. В. ГРИНЬКО

Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара

МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ЩОДО РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙ

*Розглянуто підходи до формування інноваційного розвитку підприємства на основі його інноваційної активності.
The approaches to the development of innovative companies based on its innovative activity.
Ключові слова: інновації, розвиток, механізм, підприємство.*

Відповідно до діючого законодавства України [1], інновації – «новостворені або вдосконалені конкурентоспроможні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери». Відповідно до законодавства, інноваційний продукт – результат науково-дослідної і (або) дослідно-конструкторської роботи, що відповідає вимогам,

встановленим цим законом, інноваційна продукція – нові конкурентоспроможні товари чи послуги, що відповідають вимогам, установленим цим законом, а «інновація – це новий підхід до конструювання виробництва, збуту товарів, завдяки якому інноватор та його компанія здобувають перевагу над конкурентами».

За законодавством, технологічні інновації – проведення комплексу робіт, які спрямовані на створення й освоєння нових видів продукції і впровадження прогресивних технологічних процесів, а також на значні технологічні зміни продукції і процесів.

Окрема увага в дослідженнях приділяється проблемам вивчення інноваційної діяльності з точки зору різних економічних теорій: класичної, неокласичної, еволюційної [2–5]. Необхідно відзначити, що в дослідженнях інноваційної діяльності приділяється незначна увага оцінці інноваційного розвитку окремих підприємств або їх групи по одному виду економічної діяльності, а саме як діяльність підприємства, пов'язана зі створенням або впровадженням чого-небудь нового вплинуло на його положення на ринку. У роботах Й. Шумпетера [6], Дж. Кейнса [7], В. Леонтьєва [8] визначений вирішальний чинник економічної динаміки – розвиток як чинник оновлення, що виявляється у формі сукупності відтворювальних інноваційних циклів, що характеризують технологічні першооснови економіки.

Поняття "інновації" застосовується до всіх нововведень як у виробничій, так і в організаційній, науково-дослідній, учбовій і управлінській сферах до всіх удосконалень, що забезпечують економію витрат. Отже, інновації орієнтовані на ринок і споживача.

Метою статті є визначення підходів до інноваційного розвитку на основі інноваційної активності, що припускає підтримку рівня стійкості в умовах інноваційного розвитку підприємства.

Перебуваючи в режимі постійного пошуку нових господарських зв'язків, відновлення технологій і продукції, пошуку й розширення ринків збуту, підприємство здатне зміцнювати свої конкурентні переваги й позиції на ринку. На рис. 1 схематично представлена структура механізму регулювання інноваційної діяльності:

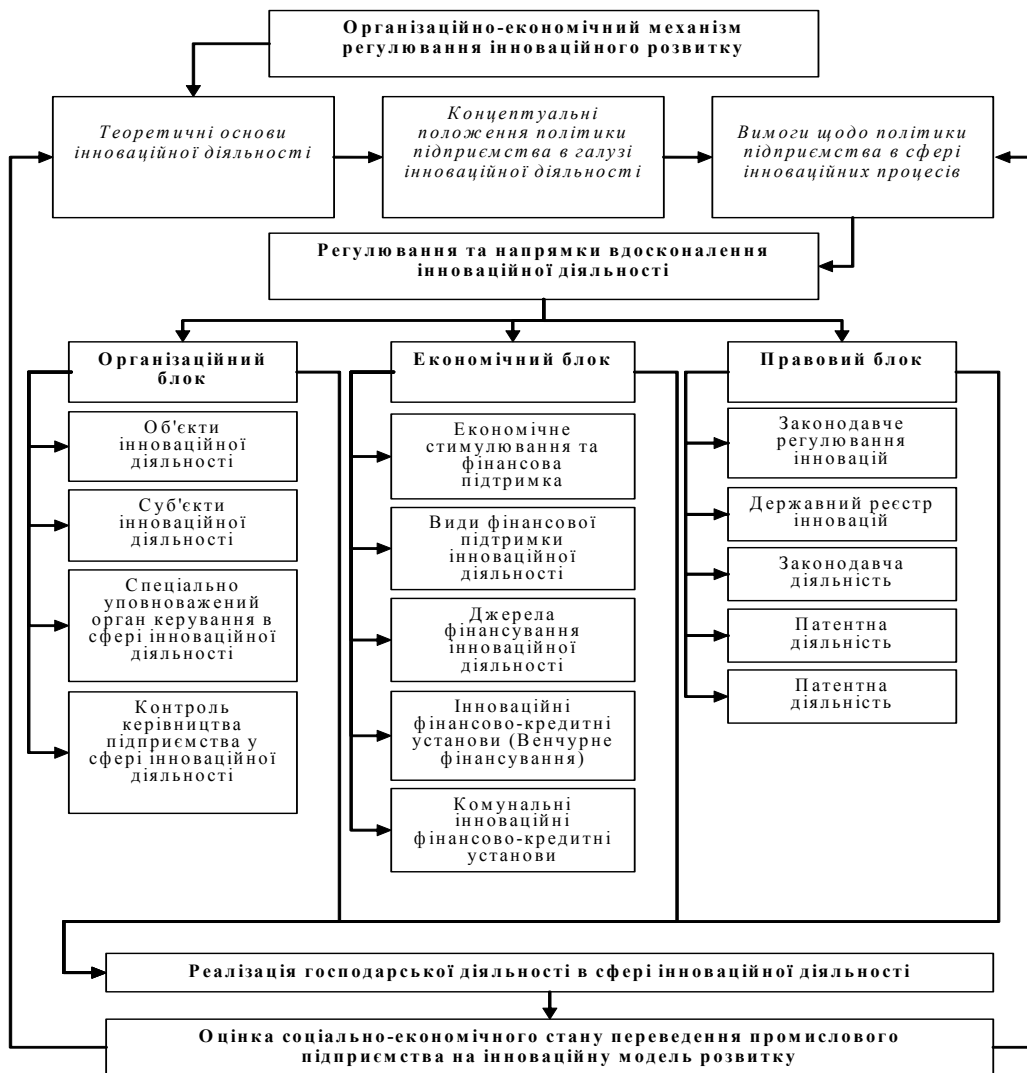

Рис. 1. Структурно-логічна модель механізму управління інноваційним розвитком

Розвиток припускає відновлення застосовуваних технологій і продукції, удосконалювання організаційної структури, закупівлю нового обладнання, ріст виробничих потужностей і, відповідно, збільшення обсягів випуску нової продукції. Інноваційна активність сприяє ефективному функціонуванню й розвитку підприємства. Такий стан господарюючого суб'єкта вимагає визначення пропорцій між розподілом ресурсів на його поточне функціонування й підвищення активності розвитку з метою забезпечення росту конкурентоздатності й одночасного забезпечення свого інноваційного розвитку на заданому рівні.

Крім того, інноваційний розвиток стримується відсутністю розробленої методології, методичних підходів до оцінки інноваційного потенціалу ВЕС, не вирішена проблема залучення інтелектуальної власності у виробничий процес ВЕС. На практиці це приводить до того, що ВЕС не виділяють відповідні ресурси для досягнення інноваційних цілей, формування стратегії інноваційного розвитку і розробки її організаційного механізму. Залишається невирішеною проблема моніторингу інноваційного розвитку ВЕС.

У вітчизняних умовах, на рівні ВЕС, зроблено багато спроб в тому або іншому вигляді здійснювати інноваційну діяльність самостійно через афілійовані структури, що створюються спеціально для цього, покликані сприяти просуванню і використанню інноваційної продукції. Проводиться діяльність по організації патентно-ліцензійної діяльності, охорони інтелектуальної власності і інших компонентів, необхідних для комерційного використання інновацій, проте, з причини застарілих підходів до організації інноваційної діяльності позитивних змін у вітчизняних виробничо-економічних системах не спостерігається. Однією з найважливіших проблем в інноваційній діяльності ВЕС є проблема управління, яка повинна спиратися на технологічний, кадровий, фінансовий аудит ВЕС, визначення цілей і резервів інноваційного розвитку, маркетингові дослідження по інноваційних товарах або товарах, проведених за інноваційними технологіями, розробки «дерева цілей» підрозділів з урахуванням оргструктури підприємства, програми заходів, цільових установок для підрозділів.

На стадії прикладних досліджень та розробок результатом є інновації. Отже, інновація пов'язує різні за характером і методами управління сфери господарської діяльності: науку, виробництво, інвестиції, збут продукції. Крім того, вони визначають сутність та специфіку інноваційних процесів і, відповідно, особливості управління ними. У процесі створення організаційно-економічного механізму управління необхідний облік кількості та особливостей нововведень, які утворюють ці процеси. Тому класифікація інновацій є важливим етапом їх аналізу. Необхідність систематизації зумовлює комплексний характер інновацій, їхню багатогранність, різноманітність сфер і методів використання. Питання їх типології дуже важливі як для теорії, так і для практики менеджменту. Класифікація інновацій за різними групами не тільки конкретизує структуру об'єкта, а й виявляє в ньому проблемні зв'язки. Вітчизняні і зарубіжні дослідники висловлюють широке коло думок щодо структури сукупності інновацій, складу та характеристики класифікаційних ознак.

Необхідно розглянути найважливіші ознаки, які лежать в основі відомих класифікацій. Так, у вітчизняній та зарубіжній літературі їхня кількість перевищує двадцять, але це свідчить лише про те, що здебільшого підмінюються поняття загальної типологічної ознаки характеристикою їх видових відмінностей всередині типологічних груп.

На наш погляд, необхідно, щоб ознаки, які можуть бути покладені в основу класифікацій інновацій, мали властивості, вказані на рис. 2.

Інноваційна економіка – це економіка, в якій створені умови для швидкої адаптації змін (а також адаптації до зовнішніх змін), коли йде мова про випуск нової продукції, розробку нових технологій або використання нових форм управління бізнесом.

Класифікація інновацій дуже широка. Все залежить від обраного критерію. Зокрема, виділяють базисні інновації, поліпшувачі, псевдоінновації, продуктові і технологічні інновації, процесні і управлінські, лінійні і системні інновації. Така різноманітність підходів в даному випадку не заважає, а, навпаки, дає можливість для дискусії за різними напрямками: бізнес-процеси, державне управління, інноваційна інфраструктура, наукові дослідження і так далі. При цьому ключовим елементом є зміни, які дозволяють підвищувати ефективність використовуваних ресурсів, забезпечують конкурентну перевагу. Нам представляється, що саме молоде покоління сприйнятливіше до змін. Тому, погляд молодих учених, аспірантів, студентів на дану проблему представляє особливий інтерес.

Сам характер інноваційної економіки визначає активний характер діяльності представників бізнесу і істотно підвищує роль науки і освіти, підсилює значущість інтелектуальної праці. Велика кількість суб'єктів, що беруть участь в процесі інноваційного розвитку, вимагає обліку безлічі поглядів на дану проблему.

Висновок. Практична значущість будь-яких методичних розробок полягає в тому, що вони можуть бути широко використані підприємствами в управлінні господарською діяльністю і повинні володіти конкретним економічним ефектом. Дотримуючись цього сталого принципу, розкриємо можливості практичного вживання, а також покажемо економічну ефективність описаних розробок.

Розкрити можливості використання методики вживання нових технологій доцільно на прикладі формування стратегії інноваційного розвитку для умовного підприємства, вибір якого як об'єкт практичного вживання результатів дослідження обумовлений прагненням незалежно від конкретних чинників

господарювання показати універсальність методики інноваційного розвитку. Оцінити економічну ефективність розробок можна на основі аналізу очікуваних економічних результатів після їх вживання.

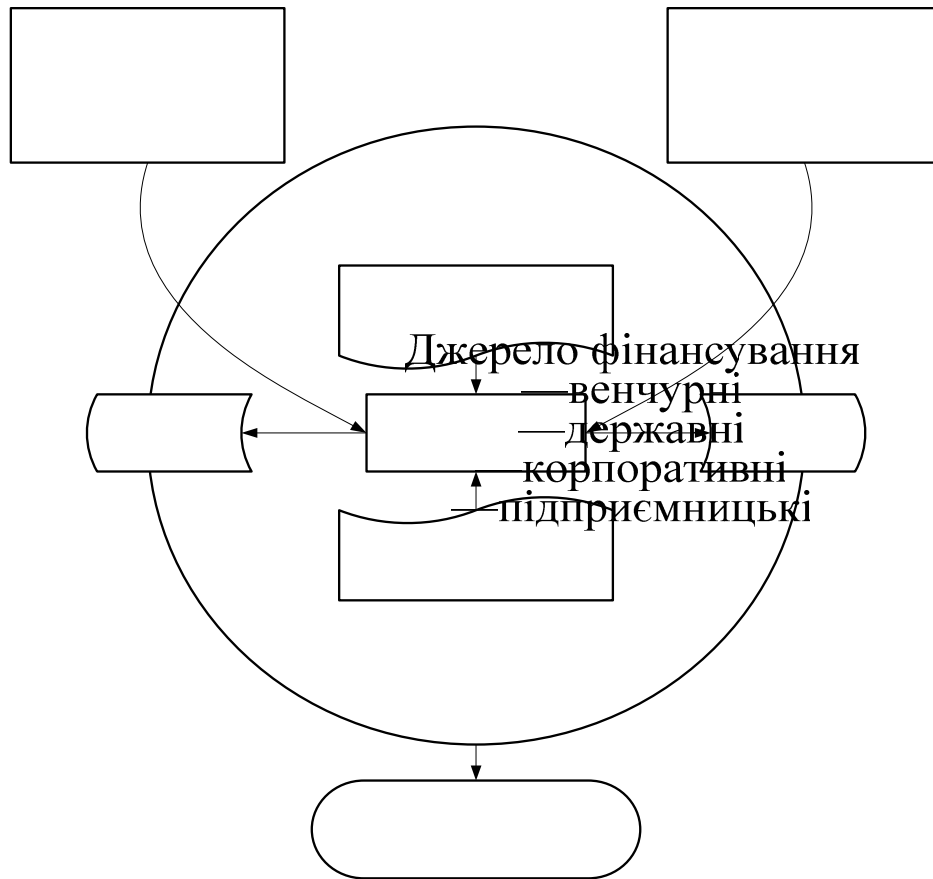

Рис. 2. Класифікація інновацій за головними ознаками

Вихідним моментом розробки стратегії залучення нових технологій в господарську діяльність може стати оцінка інноваційної поведінки підприємства. Для цього на етапі формування стратегічної поведінки, зокрема, при проведенні аналізу зовнішнього середовища, можна визначити, як зміниться положення підприємства в зовнішньому оточенні, якщо воно обере інноваційну дорогу розвитку господарської діяльності.

Продуктово-технологічні

Література

1. Закон України «Про інноваційну діяльність» // Голос України. – 2002. – 9 серп. – С. 10.
2. Винарчик П. Спасение идей: Й. Шумпетер и ключевые проблемы противоборствующих экономических теорий / П. Винарчик // Вопросы экономики. – 2003. – № 11. – С. 15–27.
3. Мадых А. А. Устойчивость и экономическая безопасность. Модели управления в рыночной экономике : [сб. науч. ст.] / А. А. Мадых, Р. А. Руденский ; [под общ. ред. Лысенко Ю.Г.]. – Донецк : ДонГУ. – 2002. – Вып. 5. – С. 101–109.
4. Ярыгин С. В. Разработка управленческого решения : [учебное пособие] / Ярыгин С. В. – Новогорск : Академия гражданской защиты МЧС РФ, 1997. – Ч. 2. – 226 с.
5. Metcalfe, J. Stanley – Evolutionary economics and creative destruction / J. Stanley Metcalfe. – London : Routledge, 1998 (The Graz Schumpeter Lectures).-XII, 153 p, il.
6. Шумпетер Й. Теория экономического развития / Й. Шумпетер ; [пер. с англ.]. – М. : Прогрес, 1992. – С. 84–154.
7. Кейнс Дж. М. Избранные произведения / Дж. М. Кейнс ; [пер. с англ.]. – М. : Экономика, 1993. – 543 с.
8. Леонтьев В. Избранные статьи / В. Леонтьев ; [пер. с англ.]. – Спб. : «Невское время». 1994. – 368 с.

Надійшла 02.03.2011

Сфера з

- ВИ
- со
- ко
- р

Інновацій

- рад
- ор

Інн

Мета

- стр
- та
- оп

Сфера

- пр
- п
- продук
- т
- упр